

İKV BİLGİ NOTU

SOLFAGNANO ŞARTI

Deniz Bal, İKV Uzman Yardımcısı

15-16 Ekim 2024 tarihinde İtalya'nın Solfagnano kentinde bir araya gelen G7 ülkelerinin bakanları engelli bireylerin sosyal, kültürel, eğitim, ekonomik, sivil ve siyasi yaşamda eşit haklara sahip olması ve kapsayıcılığın sağlanması için Solfagnano Şartı'nı¹ imzaladı. Bu sözleşmenin temelleri ise 13-15 Haziran 2024'te Borgo Egnazia'da G7 Liderler Zirvesi'nde atıldı. Engelli bireyler için bağımsız yaşamı teşvik etmek, kapsayıcı eğitimi, insan onuruna yakışır istihdamı ve çalışma koşullarını desteklemek, toplum temelli hizmetlerin kullanılabilirliğini ve uyarlanabilirliğini sağlamak ve erişilebilir ve kapsayıcı yeni teknolojilerin kullanımını ilerletmek hedeflerine dayanıyor. Ek olarak engelli bireylerin spor, kültürel ve eğlence faaliyetlerine, acil durum önleme ve afet risk yönetimine katılımlarını desteklemek de yer alıyor.

Sözleşmede sekiz adet öncelik bulunuyor:

- 1. Kapsayıcılığın tüm ülkelerin siyasi gündeminde öncelikli bir konu olarak ele alınması:** Yaşamın tüm alanlarıyla ilgili olarak siyasi, yasama ve idari karar alma süreçlerine etkin katılımın sağlanması gerekiyor. Bunlar arasında özerklik, eşit ve kaliteli eğitim ve yaşam boyu öğrenme fırsatları, kaliteli istihdam, hareketlilik, ürünlere, hizmetlere ve altyapıya erişim, spor, kültürel aktiviteler, yaşam bulunuyor. Uluslararası düzeyde bu konunun teşvik edilmesi planlanıyor. İlerlemeleri izlemek için AB ve Avrupa Engelliler Forumu (*European Disability Forum-EDF*) gibi STK'lar ile iş birliklerinin güçlendirilmesi de hedefleniyor.
- 2. Erişim ve erişebilirlik:** Günlük yaşamın tüm yönlerinde erişilebilirlik politikalarının ve düzenlemelerinin teşvik edilmesi ve uyumlu hâle getirilmesi amaçlanıyor. Kırsal, kentsel, ulusal ve uluslararası bağlamlarda hareketlilik, istihdam, konut, her düzeyde eğitim, sağlık sistemleri, kamu binalarına ve hizmetlerine erişim, özellikle ulaşım ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılabilirliği ile özel sektör tarafından sağlanan mal ve hizmetlere erişimin bu kapsamda ele alınması dâhil ediliyor.
- 3. Otonom ve bağımsız yaşam:** Sağlık, bakım ve sosyal müdahaleler arasında güçlü bir entegrasyon, bürokrasiyi azaltmak ve destek ve hizmetlere daha kolay erişimi sağlamak için idari süreçlerin basitleştirilmesi planlanıyor. Engellerin tam ve etkili bir şekilde kaldırılmasını, yeni engellerin önlenmesini, erişilebilirlik politikalarının benimsenmesini ve uygulanmasını ve ürünlere, hizmetlere ve altyapıya eşit bir şekilde erişim için gereken düzenlemelerin sağlanmasını amaçlıyor.
- 4. Yeteneklerin ve iş hayatına katılımın güçlendirilmesi:** Engelli bireylerin iş hayatına katılımında yeteneklerinin tanındığı, beslendiği ve değer verildiği kapsayıcı, açık bir işgücü piyasasında insana yakışır istihdamla ilgili olduğunun

¹ G7 Italia 2024, "The Solfagnano Charter", Ekim 2024, <https://www.g7italy.it/wp-content/uploads/G7-Inclusion-and-disability-Solfagnano-Charter.def.pdf>

üzerinde duruluyor. Dolayısıyla, hâlihazırda var olan engelleri anlama ve ortadan kaldırma ve tüm paydaşları içeren kapsamlı stratejiler aracılığıyla bu engelleri ele alırken düzenlemeler sağlama konusunda sürekli bir bağlılık gerektiğinin altı çiziliyor.

5. **Yeni teknolojilerin desteklenmesi:** Güvenli, erişilebilir, kapsayıcı ve güvenilir Yapay Zekâ tabanlı yeni teknolojiler, engelli bireyler için kaliteli istihdam fırsatları yaratabilir. Teknoloji ve inovasyon alanında çalışanların farkındalığının artırılması ve ülkelerin bu alandaki politikalarının iyileştirilmesi amaçlanıyor. Ek olarak, engelli bireylerin teknolojik ürünlere ulaşmalarının sağlanması da planlanıyor.
6. **Spor, eğlence ve yaşamın kültürel boyutu:** Sporu ve fiziksel aktiviteyi her düzeyde rehabilite edici ve rekabetçi boyutlarıyla teşvik etmek isteniyor. Altyapısal, finansal ve kültürel engelleri okul seviyesinden başlayarak kaldırmak hedefleniyor. Özellikle engelli çocuklar için kapsayıcı ve erişilebilir sporları desteklemek, katılımı mümkün olan en üst düzeyde yaymak ve güçlendirmek, insan haklarını, kapsayıcı düşünceyi ve olumlu tutumu teşvik etmek ve toplumda engelli bir birey olmayı algılamanın yeni yollarını geliştirmek arzulanıyor.
7. **Yaşam onuru ve toplum temelli hizmetler:** Engelli bireylere bireysel otonomluk garanti etmek demek günlük yaşamlarında karşılaştıkları ve aşmaları gereken engelleri ortadan kaldırmak, engelli bireylerin yetenekleri ve katkıları konusunda farkındalığı artırmak ve onları toplumda eşit bir şekilde yer almaktan ve katkıda bulunmaktan alıkoyan kültürel direnci, klişeleri ve önyargıları yıkmak anlamına geliyor. Dolayısıyla, engelli bireylerin yeterince desteklendiğinden emin olmak isteniyor.
8. **İklim krizi, silahlı çatışmalar ve insani krizler de dâhil acil durumlara hazırlık ve acil durum sonrası yönetim durumlarının yönetilmesi:** Engelli bireylerin karşı karşıya olduğu çoklu risklerin sistematik ve yeterli bir şekilde ulusal acil durum planlarına ve insani eylem politikalarına ve projelerine entegre edilmesi ve kapsayıcı yardım yoluyla acil durumlar için belirli önlemlerin üzerinde çalışılması amaçlanıyor.